

Sprawozdanie z realizacji
„Programu Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie dla Gminy
Miasta Łowicz na lata 2016 – 2020”
w 2019 roku

Spis treści

I. WPROWADZENIE.....	2
II. REALIZACJA „PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY MIASTA ŁOWICZ NA LATA 2016 – 2020” W 2019 ROKU.....	5
III. REZULTATY PROGRAMU OSIĄGNIĘTE W 2019 ROKU.....	13
IV . INFORMACJA O POTRZEBACH ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ ZADAŃ Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W 2019 ROKU	14

I. WPROWADZENIE

Preambuła ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.) zawiera zapis: „(...) przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo

do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności” oraz zobowiązane są do skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W myśl zapisów rzeczonyj ustawy, zadaniem własnym gminy jest przeciwdziałanie patologicznym zjawiskom społecznym, w tym przemocy w rodzinie, oraz tworzenie systemu ochrony ofiar tej przemocy. Zgodnie z art. 9a tejże ustawy, gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym, który powoływany jest przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

Zespół interdyscyplinarny do spraw rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie – to zespół osób, delegowanych ze środowisk profesjonalnych, do koordynacji, standaryzacji, analiz i rozwiązywania lokalnych problemów przemocy w rodzinie. Zespół ten składa się z przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, kuratorów sądowych, a czasami prokuratorów oraz przedstawicieli podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działa on na podstawie porozumień zawartych przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta a ww. podmiotami. Rada gminy określa, w drodze uchwały, tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania.

Obsługę organizacyjno - techniczną zespołu interdyscyplinarnego zapewnia ośrodek pomocy społecznej.

Do głównych celów i zadań zespołu interdyscyplinarnego należą:

- budowanie lokalnego systemu jakości opieki i wsparcia dla rodziny i dziecka zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- zsynchronizowanie i wypracowanie standardów współpracy przedstawicieli różnych grup zawodowych i społecznych pracujących i zajmujących się problematyką przemocy.

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań ww. podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze. Prace w ramach grup roboczych są prowadzone w zależności od potrzeb zgłaszanych przez zespół interdyscyplinarny lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach. W skład grupy roboczej wchodzi pracownik socjalny, dzielnicowy, jeżeli w rodzinie są dzieci w wieku szkolnym - pedagog szkolny, przedstawiciel PCPR,

jeśli dziecko jest w przedszkolu - wychowawca przedszkolny, przedstawiciel PCPR, a także psychologowie bądź terapeuci pracujący z osobami doznającymi przemocy lub stosującymi przemoc, jeśli zachodzi potrzeba – pracownik ochrony zdrowia, kurator sądowy, asystent rodziny lub inny specjalista.

Przedstawiciele grupy roboczej spotykają się zarówno z osobami doznającymi przemocy, jak i stosującymi przemoc i we współpracy z rodziną, pracują nad zaplanowaniem i realizacją stosownej pomocy oraz jej monitoringiem.

Zadaniem grup roboczych jest opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

Zgodnie z art. 9b ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łowiczu, funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla miasta Łowicza, który stanowi element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Miasto Łowicz. Obecnie funkcjonujący Zespół Interdyscyplinarny został powołany w 2017r, bez zmian kadrowych funkcjonował przez cały 2019 rok. Obecna kadencja powołanego Zespołu obejmuje lata 2017 – 2020.

Podstawą prawną działania Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla miasta Łowicza jest:

- 1) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz.1493 z póź. zm)
- 2) Uchwała Nr VII/42/2011 Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 24 lutego 2011 r. w sprawie warunków funkcjonowania oraz trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego
- 3) Zarządzenie Burmistrza Miasta Łowicza z dnia 2 maja 2011 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- 4) Zarządzenie Nr 153/2015 Burmistrza Miasta Łowicza z dnia 19 maja 2015 r. w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 31/2015 w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- 5) Zarządzenie Nr 199/2017 Burmistrza Miasta Łowicza z dnia 12.05.2017r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2020.
- 6) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”

Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla miasta Łowicza realizuje „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Miasta Łowicz na lata 2016 – 2020”, który został przyjęty Uchwałą Nr XX/137/2016 Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 28 stycznia 2016 r. Program ten powstał w oparciu o rozeznanie środowiska i dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla miasta Łowicza, a jego założenia są zgodne z misją samorządu lokalnego w sprawie rozwiązywania problemów społecznych. Natomiast podstawą prawną działań, związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i ochroną ofiar przemocy

w rodzinie, na terenie obejmującym zakres czynności Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla miasta Łowicza, są:

- 1) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 (Uchwała Nr 76 Rady Ministrów z dnia 09.06.2014 r. M.P. poz. 445)
- 2) Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.)
- 3) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)
- 4) Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593 ze zm.).
- 5) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz.59, z późn. zm.)
- 6) Miejskie Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii (Uchwała Nr L IV /26/2018 Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 28 grudnia 2018r.)

Koordynatorem Programu jest Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu, który w terminie do dnia 31 marca każdego roku, przedstawia Burmistrzowi i Radzie Miejskiej w Łowiczu roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie wraz z ewentualnymi rekomendacjami, pozwalającymi na usprawnienie i rozwój programu w kolejnych latach.

Adresatami „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Miasta Łowicz na lata 2016 – 2020” są rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy oraz rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy z terenu miasta Łowicza, a także przedstawiciele instytucji

i służb pracujący z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą z terenu miasta Łowicza.

Głównym celem Programu jest:

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz tworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie.

II. REALIZACJA „PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY MIASTA ŁOWICZ NA LATA 2016 – 2020” W 2019 ROKU

Cel główny „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Miasta Łowicz na lata 2016 – 2020” w 2019 roku realizowany był poprzez następujące cele szczegółowe i zadania:

Zadania do realizacji	Realizatorzy	Działania podejmowane w 2019 roku w ramach realizacji zadań
Cel szczegółowy 1		
Podejmowanie działań edukacyjnych, profilaktycznych mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie		
<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie – poszerzenie wiedzy na temat skutków przemocy w rodzinie – zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych – propagowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich – nabywanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych – rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> – Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla miasta Łowicza – MOPS w Łowiczu – KPP w Łowiczu – MKRPA w Łowiczu – PCPR w Łowiczu – kuratorzy Sądu Rejonowego w Łowiczu – służba zdrowia – szkoły z terenu Łowicza – Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu „Nadzieja” w Łowiczu 	<p>Do osiągnięcia powyższego celu prowadzą, m.in., następujące działania: spotkania, pogadanki, wykłady, warsztaty, realizacja programów profilaktycznych.</p> <p>Zespół Interdyscyplinarny podejmował różnorodne inicjatywy, propagujące życie bez przemocy, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – W miesiącu marcu 2019 r. zostały wygłoszone przez Centrum „Progres” z Kuluszek pogadanki dla młodzieży w łowickich szkołach podstawowych. W pogadankach udział wzięło 500 uczniów oraz kadra pedagogiczna. – W dniu 24.07.2019r. odbyło się spotkanie członków Zespołu Interdyscyplinarnego z uczestnikami Klubu Seniora w Łowiczu. W spotkaniu uczestniczyły 24 osoby – uczestników klubu. Głównym tematem tego spotkania było przybliżenie uczestnikom zagrożeń związanych z występowaniem przemocy szczególnie wobec osób starszych i niepełnosprawnych. Przedstawienie oferty pomocowej instytucji w naszym mieście. – Dniach 06.06.2019r i 03.12.2019 r. członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz członkowie grup roboczych uczestniczyli w szkoleniach „Budowanie współpracy interdyscyplinarnej służb w procesie wychodzenia rodziny z przemocy w oparciu o techniki superwizji i coachingu”, „Przemoc w relacjach rodzinnych – wobec dzieci, dorosłych, osób starszych i niepełnosprawnych”. W szkoleniach udział wzięli przedstawiciele służb pomocowych – 79 osób. – W Szkole Podstawowej nr.7 w Łowiczu wychowawcy przeprowadzili warsztaty dla rodziców „Jak być autorytetem dla dziecka”. W Szkole Podstawowej nr. 3 w Łowiczu prowadzili akcję

Zadania do realizacji	Realizatorzy	Działania podejmowane w 2019 roku w ramach realizacji zadań
		<p>informacyjną wśród rodziców nt. „Przemoc a rozwój ich dziecka”.</p> <ul style="list-style-type: none"> – W dniu 26.11.2019r. w ramach „16 Dni Akcji Przeciw Przemocy ze względu na płęć” członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego zorganizowali dyżur członków Zespołu. W tym dniu na spotkanie zgłosiły się dwie potrzebujące wsparcia osoby. – Przez cały rok 2019 członkowie Zespołu rozpowszechniali w swoich instytucjach, informacje o możliwościach pomocowych innych instytucji, tj. Zespół Niebieskiej Linii, Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie, Punkt Interwencji Kryzysowej, czy Punkt Pomocy dla Ofiar Przemocy w Łowiczu. – Przekazano również broszury edukacyjne otrzymane z Instytutu psychologii Zdrowia - w ramach Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020: „Jak radzić sobie z przemocą”, „Procedura Niebieskie Karty”, „Przemoc w Rodzinie”, „Nadużywanie alkoholu a problem przemocy”, „Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie”. Broszury te udostępniano we wszystkich instytucjach realizujących program przeciwdziałania przemocy w naszym mieście. – Przez cały rok rozpowszechniane były ulotki informacyjne na temat możliwości pomocowych w naszym mieście opracowane przez Zespół Interdyscyplinarny jak i materiały edukacyjne z kampanii do której miasto zostało zgłoszone „Reaguj na przemoc – 2019”.
Cel szczegółowy 2		
Podejmowanie działań interdyscyplinarnych, terapeutycznych, socjalnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie		
<ul style="list-style-type: none"> – rozwój działalności zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych – rozwój poradnictwa specjalistycznego dla różnych kategorii ofiar, w tym: prawnego, psychologicznego, socjalnego – rozwój poradnictwa 	<ul style="list-style-type: none"> – Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla miasta Łowicza – MOPS w Łowiczu – MKRPA w Łowiczu – PCPR w Łowiczu – pracownicy służby 	<p>W Programie założono, iż realizacji ww. celu mają służyć następujące działania: indywidualne konsultacje ze specjalistami z różnych dziedzin w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej, Punktu Pomocy dla Ofiar Przemocy, pogadanki, prowadzenie programów profilaktycznych w szkołach, spotkania specjalistów i praca w ramach zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych.</p> <p>Zespół Interdyscyplinarny podejmował różne inicjatywy propagujące życie bez przemocy. Udzielał pomocy osobom uwikłanym w przemoc oraz podnosił kompetencje zawodowe przedstawicieli różnych służb, zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i ochroną ofiar przemocy w rodzinie.</p>

Zadania do realizacji	Realizatorzy	Działania podejmowane w 2019 roku w ramach realizacji zadań
<p>dla rodziców z rodzin zagrożonych przemocą</p> <p>– rozwój oddziaływań terapeutycznych ukierunkowanych na osoby dotknięte przemocą w rodzinie i osoby stosujące przemoc w rodzinie</p> <p>– rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy</p> <p>– wdrażanie programów profilaktycznych, szczególnie w środowisku szkolnym</p>	<p>zdrowia</p> <p>– pedagodzy i psychologowie szkolni z łowickich szkół</p> <p>– Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu „Nadzieja” w Łowiczu</p>	<p>W okresie sprawozdawczym, tj. od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r., Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla miasta Łowicza prowadził 80 postępowań w ramach procedury „Niebieskie Karty”, z tego: 31 niezamkniętych z 2018 roku.</p> <p>W 2019 roku do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły 49 nowe „Niebieskie Karty”, z czego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 46 założonych przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Łowiczu – 2 założone przez pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej. – 1 założone przez pracownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie <p>W tym okresie Przewodniczący ZI powołał 49 grup roboczych, odbyło się 123 posiedzeń grup roboczych.</p> <p>W tym samym okresie sprawozdawczym, w 56 sprawach postanowiono o zakończeniu prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”, z czego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 38 z powodu ustania przemocy lub zrealizowania planu pomocowego. - 18 rozstrzygnięcia o braku zasadności do podejmowania działań. <p>Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla miasta Łowicza odbywały się z częstotliwością nie mniejszą niż raz na 3 miesiące. W 2019r. było ich łącznie - 5. Podczas posiedzeń planowano i dyskutowano na temat działań Zespołu, poddawano analizie stopień ich realizacji. Omawiano problemy związane z realizacją procedury „Niebieskie Karty”. Zespół omawiał czynniki sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą.</p> <p>Osoby doznające przemocy potrzebują pomocy psychologicznej, prawnej, materialnej oraz wsparcia emocjonalnego, a żadna instytucja nie posiada wystarczających narzędzi, kompetencji, aby we własnym zakresie rozwiązać wszystkie problemy, dlatego też potrzebna jest skoordynowana praca wszystkich instytucji zaangażowanych w działania Zespołu Interdyscyplinarnego.</p> <p>Powoływane w 2019 r. grupy robocze były uzależnione od sytuacji danej rodziny. Do kierowania ich pracami, jako liderzy grup, zostali wyznaczeni pracownicy socjalni obsługujący rejon, w którym</p>

Zadania do realizacji	Realizatorzy	Działania podejmowane w 2019 roku w ramach realizacji zadań
		<p>zamieszkiwały osoby doznające przemocy. Ponadto w pracach grup roboczych uczestniczyli funkcjonariusz Komendy Powiatowej Policji w Łowiczu , członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorzy, pracownik służby zdrowia, pedagodzy szkolni.</p> <p>Do zadań każdej z powołanych grup roboczych należało diagnozowanie sytuacji i udzielanie kompleksowej specjalistycznej pomocy.</p> <p>Wszyscy przedstawiciele grup roboczych wykonywali zadania w ramach swoich kompetencji zawodowych.</p> <p>Ze wszystkich posiedzeń, zarówno Zespołu Interdyscyplinarnego, jak i powołanych grup roboczych sporządzane były protokoły, które znajdują się u Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego. Dokumentacja prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” zgromadzona jest zgodnie z obowiązującą ustawą w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu.</p> <p>Pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie, w postaci pracy socjalnej, zapewniali pracownicy socjalni MOPS, pomocą objęto – 83 rodziny. Funkcjonariusze KPP / dzielnicowi/ podejmowali działania interwencyjne, przeprowadzali rozmowy ostrzegawcze z osobami stosującymi przemoc, wzywali do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego, rozpowszechniali tak jak w poprzednich latach ulotki skierowane do sprawców przemocy w rodzinie – „Żółta Kartka”, opracowane przez Stowarzyszenie Niebieska Linia.</p> <p>Członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzili rozmowy z osobami stosującymi przemoc na temat konsekwencji prawych nagannych zachowań, motywowali do podjęcia leczenia z uzależnienia od alkoholu. Udzielali informacji na temat możliwości leczenia choroby alkoholowej, udziału w terapii dla uzależnionych jak i osób współuzależnionych.</p> <p>PCPR w Łowiczu w ramach działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie zrealizował program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy. W programie udział wzięło -12 osób.</p> <p>Przez cały rok rozpowszechniane były ulotki informacyjne na temat możliwości pomocowych</p>

Zadania do realizacji	Realizatorzy	Działania podejmowane w 2019 roku w ramach realizacji zadań
		<p>w naszym mieście opracowane przez Zespół Interdyscyplinarny jako materiały z kampanii „REAGUJ NA PRZEMOC”- 2019”, do której miasto zostało zgłoszone.</p> <p>Ze względu na trudną sytuację, w 2019 r. w ramach działalności ZI, złożono:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 10 wniosków do Sądu Rejonowego w Łowiczu - Wydziału Rodzinnego i Nietletnich o zainteresowanie sytuacją małoletnich dzieci. - 7 wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o podjęcie stosownych działań w kierunku leczenia alkoholowego. <p>Zespół realizował również zadania z zakresu podnoszenia kompetencji zawodowych przedstawicieli różnych służb, zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i ochroną ofiar przemocy w rodzinie.</p> <p>W ramach doskonalenia, tj. zaktualizowania i poszerzenia wiedzy, członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych zorganizowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w dniu 06.06.2019r. r. szkolenie na temat: „Budowanie współpracy interdyscyplinarnych służb w procesie wychodzenia rodziny z przemocy w oparciu o techniki superwizji i coachingu”, w którym wzięło udział 35 osób. - W dniu 03.12.2019r. przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego spotkali się z pedagogami szkolnymi, funkcjonariuszami KPP, członkami MKRPA, kuratorami, pracownikami socjalnymi i innymi przedstawicielami instytucji pomocowych na szkoleniu w celu większego wiedzy i kompetencji nt. „Przemoc w relacjach rodzinnych – wobec dzieci, dorosłych, osób starszych i niepełnosprawnych”. W spotkaniu udział wzięły osoby 44 osoby. <p>W środowiskach szkolnych wdrażane były programy profilaktyczne, skierowane zarówno do uczniów, jak i ich rodziców, np.: „Spójrz inaczej”. „Jak być autorytetem dla swojego dziecka”, „Przemoc a rozwój ich dziecka”.</p> <p>W Szkole Podstawowej Nr 2 i 4 został zorganizowane dwa konkursy plastyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Prawa dziecka”. „Przemocy rówieśniczej mówię – NIE”. <p>W marcu 2019 r. w Szkołach Podstawowych w Łowiczu zostały o tematyce wygłoszone prelekcje na temat „Stop agresji i przemocy w szkole”. Realizatorem wykładów była firma „PROGRES”.</p>

Zadania do realizacji	Realizatorzy	Działania podejmowane w 2019 roku w ramach realizacji zadań
		<p>Organizatorem Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu.</p> <p>Również kadra pedagogiczna kształciła się w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie, m.in.: szkolenie nt. „Procedura Niebieskie Karty” – aspekty formalne i dobre praktyki”, „Przemoc w relacjach rodzinnych – wobec dzieci, dorosłych, osób starszych”. Szkolenia zorganizowane były przez MOPS i Zespół Interdyscyplinarny. Pedagodzy szkół uczestniczyli również w szkoleniu kompetencji wychowawczych dla nauczycieli „Niebieski Miś. Przemoc w rodzinie- zadania oświaty”.</p> <p>W szkołach na terenie Łowicza w 2019 roku funkcjonariusze KPP w Łowiczu – Wydział Nietletnich przeprowadzili blisko 181 pogadanek związanych z problematyką przeciwdziałania przemocy, spożywania alkoholu i zażywania środków odurzających.</p>
<p>Cel szczegółowy 3 Dostosowanie istniejącej infrastruktury instytucjonalnej do potrzeb osób dotkniętych przemocą w rodzinie</p>		
<ul style="list-style-type: none"> – rozpowszechnianie informacji o systemie wsparcia dla rodzin dotkniętych przemocą – zwiększenie dostępności do usług świadczonych przez placówki pomocowe osobom dotkniętym przemocą w rodzinie – dostosowanie pomieszczeń do prowadzenia indywidualnych rozmów, terapii, spotkań grupowych itp. – zatrudnienie specjalistycznej kadry w ramach umów 	MOPS w Łowiczu	<p>Zespół Interdyscyplinarny oraz powołane przez niego grupy robocze udzielały pomocy osobom uwikłanym w przemoc.</p> <p>W okresie sprawozdawczym, w ramach procedury „Niebieskie Karty”, pomoc specjalistyczną zapewniał:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Punkt Interwencji Kryzysowej, działający w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie – Punkt Pomocy dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, działający w strukturach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W 2019 roku porad udzielał jedynie psycholog. Z pomocy skorzystały 42 osoby, z czego 31 z terenu miasta Łowicza. Ogółem udzielono 164 konsultacji. Porady dotyczyły spraw karnych, rozwodu, alimentów, władzy rodzicielskiej, spraw mieszkaniowych. – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, poprzez zatrudnienie psychologa, który w 2019r. udzielał pomocy osobom wymagającym wsparcia we wtorki w godz. 12.00 – 16.00 oraz w piątki w godzinach 8 - 12 w zakresie rozwiązywania problemów, dotyczących: przemocy w rodzinie – 62 porady. Pomoc otrzymało 35 osób w tym; 30 dorosłych i 5 dzieci.

Zadania do realizacji	Realizatorzy	Działania podejmowane w 2019 roku w ramach realizacji zadań
zlecenia –prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie –zapewnienie dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie miejsca w mieszkaniach chronionych		W 2019 roku w pokoju przeznaczonym do prowadzenia posiedzeń grup roboczych oraz spotkań zarówno z ofiarami przemocy w rodzinie, jak i sprawcami przemocy w rodzinie dokonano kolejnych doposażeń w materiały i ulotki edukacyjne. W pomieszczeniu tym pracuje również psycholog, który zapewnia ofiarą przemocy wsparcia. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej nadal dysponuje dwoma mieszkaniem chronionymi dla ofiar przemocy domowej. W 2019r. w zakresie poradnictwa funkcjonariusze pionu kryminalnego Komendy Powiatowej Policji w Łowiczu prowadzili wsparcie i poradnictwo w ramach „Tydzień dla ofiar przestępstw”.
Cel szczegółowy 4 Udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie		
–tworzenie i realizacja programów profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie –rozwój nowych form i metod wsparcia środowiskowego dla dzieci i młodzieży zagrożonej lub dotkniętej przemocą w rodzinie	– pedagodzy i psychologowie szkolni z łowickich szkół	Założenia w zakresie ww. celu mogą być realizowane w ramach następujących działań: nowych, innowacyjnych form spędzania czasu wolnego i innych form aktywności, uwzględniających indywidualne zainteresowania dzieci i młodzieży; dodatkowych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży, ukierunkowanych na zdobycie umiejętności radzenia sobie z sytuacją kryzysową; rozmów indywidualnych ze specjalistami z różnych dziedzin; pogadanek. <i>Pedagodzy szkolni realizowali następujące zajęcia:</i> <ul style="list-style-type: none"> – „Radzę sobie z emocjami” – „Jak radzić sobie z przemocą rówieśniczą” – „Przemoc – skutki prawne” – „Moje prawa ” – „Cyberprzemoc” – „Gdzie szukać pomocy” – „ Relacje rodzinne” – „Nie bądź obojętny na przemoc”. <i>Młodzież uczestniczyła w spotkaniach między innymi policjantem, kuratorem sądowym, przedstawicielem Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.</i> <i>Organizowane były szkolenia dla rodziców „Jak być autorytetem dla dziecka”, prowadzone przez Poradnię Psychologiczną – Pedagogiczną w Łowiczu.</i>

Plan środków finansowych na realizację powyższych zadań wynosił -34 024,00 zł, a wykonanie –33 593,01,-zł.

Wydatki dotyczyły, m.in.:

- zatrudnienia psychologa,
- zakupu ulotek informacyjnych i plakatów,
- zakupu materiałów edukacyjnych oraz organizacji szkoleń, spotkań, pogadarek dla młodzieży,
- zakupu materiałów biurowych,
- opłaty abonamentu telefonicznego.

III. REZULTATY PROGRAMU OSIĄGNIĘTE W 2019 ROKU

Realizując „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Miasta Łowicz na lata 2016 – 2020”, w 2019 roku osiągnięto następujące rezultaty:

- 1) Zwiększenie wrażliwości społecznej wobec aktów przemocy w rodzinie
- 2) Podwyższenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie
- 3) Zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie
- 4) Zwiększenie skuteczności oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie
- 5) Zmniejszenie skutków psychologicznych wynikających z przemocy
- 6) Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodzin doświadczających przemocy
- 7) Nabycie umiejętności asertywnych zachowań przez osoby i rodziny dotknięte bądź zagrożone zjawiskiem przemocy domowej

W opinii Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla miasta Łowicza, cele obrane w Programie, w roku 2019, zostały zrealizowane na poziomie dobrym, jednak większość założonych zadań wymaga kontynuacji w kolejnych latach.

W związku z powyższym należy nadal:

- kontynuować profilaktykę i edukację społeczną poprzez podnoszenie wiedzy mieszkańców miasta,
- prowadzenie programów profilaktycznych w szkołach zwiększających świadomość uczniów i rodziców,
- zwiększyć dostępność pomocy specjalistów dla ofiar przemocy,
- podnosić kompetencje służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- motywować do zmian zachowania osoby stosujące przemoc poprzez udział w programach korekcyjno – edukacyjnych, zaś osoby z problemem alkoholowym motywować i kierować do podjęcia leczenia z uzależnienia od alkoholu.
- Rozwijać działalność istniejącego Punktu Pomocy dla Ofiar Przemocy w strukturach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Reasumując, w 2020 r. konieczne jest konsekwentne realizowanie działań zapisanych w „Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Miasta Łowicz na lata 2016 – 2020” przez wszystkie służby i instytucje zaangażowane w realizację procedury „Niebieskie Karty”.

Osiągnięcie poprawy sytuacji w rodzinach dotkniętych przemocą, poprzez systematyczny udział w pracach grup roboczych i budowanie planu pomocowego dla tych rodzin, jest w dużej mierze uzależnione od odpowiedzialnego podejścia przedstawicieli wszystkich służb, realizujących procedurę „Niebieskie Karty”.

Ponadto szczególny nacisk należy położyć na prowadzenie szkoleń, pogadanek, spotkań o charakterze edukacyjno - informacyjnym dla mieszkańców miasta, dzieci i młodzieży szkolnej zarówno przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego, jak i przedstawicieli służb i instytucji uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty”.

Należy organizować szkolenia i spotkania o charakterze interdyscyplinarnym, w których brałoby udział członkowie Zespołu i przedstawiciele podmiotów realizujących procedurę „Niebieskie Karty”.

Pożądanym jest zwiększenie dostępności do porad prawnych zarówno dla ofiar przemocy, jak i członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.

IV . INFORMACJA O POTRZEBACH ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ ZADAŃ Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W 2019 ROKU

Informacja o potrzebach związanych z realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie została przedstawiona w Rozdziale VII Sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu za rok 2019, przedstawionego Radzie Miejskiej w Łowiczu w marcu 2020r.